

tatra Vikramatuṅgākhyo rājā 'abhūt sattvavān purā,
yo 'bhūt parāṇmukho dāne na 'arthinām, na yudhi dvishām. 55
sa jātu mṛigayā-hetoḥ pravishṭo nripatir vanam,
vilvair homaṃ vidadhatam tatra brāhmaṇam aikshata. 56
tam dṛiṣṭvā prashṭu-kāmo 'pi parihṛitya tad-antikam,
yayau sa dūraṃ mṛigayā-rasena sabalas tataḥ. 57
utpatadbhiḥ patadbhiḥ ca hanyamānaih sva-pāṇinā
ciraṃ mṛigaiḥ ca sinhaiḥ ca krīditvā kaṇṭakair iva, 58
āvrittas tam tathaiḥ 'atra dṛiṣṭvā homa-param dvijam,
upetya natvā papraccha nāma homa-phalaṃ ca sah. 59
tataḥ sa brāhmaṇo bhūpaṃ kṛitāḥ tam abhāshata:
«vipro 'smi Nāgaçarmākhyo, home ca çṛiṇu me phalam: 60
«anena vilva-homena prasidati yadā 'Analaḥ,
«hiraṇmayāni vilvāni tadā nirvānti kuṇḍataḥ, 61
«tato 'gñiḥ prakāṣi-bhūya varam sākshāt prayacchati.
«vartate mama bhūyānç ca kālo vilvāni juhvataḥ. 62
«manda-punyasya na 'adyāpi tushyaty eva sa Pāvakah.»
ity ukte tena, rājā tam dhīra-sattvo 'bhyabhāshata: 63
«tarhi me vilvam eva 'ekam dehi, yāvaj juhomi tat,
«prasādayāmi ca, brahmann, adhunaiva tava 'Analam.» 64
«katham prasādayasi tam Vahnim aprayato 'çuciḥ,
«yo mama 'evam vratasthasya pūtasyāpi na tushyati?» 65
ity uktas tena vipreṇa rājā tam avadat punaḥ:
«maivam, prayaccha me vilvam, paçya 'āçaryam kṣaṇād!» iti. 66
tataḥ sa rājñe vipro 'smai dadau vilvam sakautukah,
rājā ca sa tadā tatra dṛiḍha-sattvena cetasā, 67
«hutena 'anena vilvena na cet tushyasi, tac çiraḥ
«tvayy, Agne, svam juhomi», 'iti dhyātvā tasmim juhāva tat. 68
āvīr āsic ca Saptārciḥ kuṇḍād, vilvam hiraṇmayam
svayam ādāya tat tasya phalaṃ sattva-taror iva, 69
jagāda ca sa sākshāt tam Jātavedā mahīpatim:
«sattvena tava tushṭo 'smi, tad gṛihāṇa varam, nripa!» 70
tac çrutvā sa mahā-sattvo rājā tam praṇato 'bravīt:
«ko mama 'anyo varo? dehi dvijāya 'asmai yathepsitam.» 71
iti rājño vacaḥ çrutvā supṛito 'gnir jagāda tam:
«rājan, mahā-dhanapatir brāhmaṇo 'yam bhaviṣhyati; 72
«tvam apy akṣhīṇa-koça-çṛīr mat-prasādād bhaviṣhyasi.»
evam datta-varam Vahnim brāhmaṇaḥ sa vyajjñāpat: 73
«āvīr bhūto 'si sahasā rājñah svecchā-vihāriṇaḥ,
«na me saniyamasyāpi; kim etad, bhagavann?» iti. 74
tato 'gnir varadaḥ prāha: «na 'adāsyam darçanam yadi,
«ahoshyad esha sva-çiras tīvra-sattvo nripo mayi. 75
«tīvra-sattvasya nacirād bhavanti 'iha hi siddhayaḥ,
«manda-sattvasya tu cirād, brahman, yushmādrīçasya tāḥ.» 76
ity uktvā 'antarite Vahnau, nripam āmantrya sa dvijaḥ
Nāgaçarmā tato gatvā krameṇa 'abhūd mahā-dhanaḥ. 77